

2006 Švédsko a Finsko (úterý 22.8. – středa 30.8)

22.8. Praha – Dubí – *Cínovec* – Rostock – *trajekt*

23.8. *trajekt* – *Trelleborg* – Jonköping (stará továrna na zápalky) – *Husqvarna* – Stockholm – *trajekt*

24.8. *trajekt* – Tartu – Tampere – Kuopio

25.8. Kuopio – Valamo – Savonlinna – Kermäki – Punkaharju

26.8. Punkaharju – Imatra – Helsinky

27.8. Helsinky – *trajekt*

28.8. *trajekt* – Stockholm – *Norrköping*

29.8. *Norrköping* – Kalmar – Karlskrona – *Trelleborg* – *trajekt*

30.8. *trajekt* – Rostock – Dresden – Praha

Do Švédska a Finska jsme tedy jeli až na samém konci prázdnin 2006, a to s cestovní kanceláří **Lingua Tour** manželů Vavrečkových z Berouna, jejichž dcera na GJN (Gymnázium Jana Nerudy) studovala a stále se udržují kontakty mezi školou a cestovní kanceláří. Větší část autobusu byla obsazena profesory GJN, případně jejich rodinnými příslušníky, zbytek obsadili přímo klienti kanceláře, mezi nimiž byl náš starý známý přítel Ing. Václav Zápotocký, ex-manžel prof. MUDr. Evy Havrdové z pankráckého baptistického sboru. Václav byl předním odborníkem ve vyšetřování počítačové kriminality.

Lingua Tour sídlí v Berouně, a tak zájezd začal na autobusovém stanovišti u zličínského depa asi v 10 h. Průvodkyní byla přímo paní Ing. Hana Vavrečková a s ní jela i její dcera Lucie, která se připravovala, aby se mohla průvodcovské činnosti v budoucnu ujmout. Evi měla se zájezdy už zkušenosti, které při přípravě zavazadel a organizaci jídla během cesty úspěšně využívala. Odjezd byl plánován s určitou časovou rezervou, která se během cesty nevyčerpala, a tak jsme měli možnost projít se centrem města **Rostock**. Přejezd do **Trelleborgu** není dlouhý, je však plánován tak, aby cestující strávili hlavní část noci na lodi. Na tomto trajektu jsme byli ve společném prostoru, proběhl celkem příjemně. Ve Švédsku bylo patrné, že jde o zemi s menší hustotou obyvatel, i když před Stockholmem tento dojem mizel. Cestou jsme se zastavili v muzeální továrně na zápalky v **Jonköpingu**, kromě ní mě tam zaujalo nádraží na břehu velkého jezera **Vättern**. Den jsme zakončili ve **Stockholmu**, odkud jsme večer pokračovali trajektem do Finska. Hlavní seznámení se Stockholmem bylo naplánováno až na zpáteční cestu, teď jsme se s ním seznámili jen letmo, nicméně

absolvovali jsme prohlídku **muzea lodi Vasa**, jíž stihnul neradostný osud. Když tato luxusní loď byla postavena v souladu se známými zkušenostmi, nařídil král přidat na palubu dvě těžká děla. Byl zvyklý na to, že on stojí nad zákony (a rozšířil si tuto představu i na zákony fyzikální. To, že ony těžké objekty se nacházely nad čarou ponoru, silně narušilo stabilitu lodi. Po prvním vyplutí při několika poryvech větru se naklonila na bok, začala nabírat vodu a potopila se. Z přibližně 150 lidí na palubě jich nejméně 30 zemřelo. Vasa znovu spatřila světlo dne až po 333 letech – po necelých čtyřech letech vyprošťování byla z moře vytažena až v dubnu 1961.

Další informace (česky) o lodi Vasa jsou např. na webu <https://www.vasamuseet.se/cs>

Ze Stockholmu do Turku jsme jeli **velkým trajektem s restauracemi**, obchody, kasiny atd., kde jsme měli svou malinkou kabinu zcela bez oken (když bylo zhasnuto, byla taková tma, že jsem si o Evinčinu postel – horní část palandy – udělal bouli), ovšem s vlastním příslušenstvím; sprchový kout měl podlahu ve stejné úrovni jako zbytek kabiny a k dispozici byl speciální smeták či stěrka na "zametání" vody.

V **Turku** jsme viděli tamní starý hrad – myslím, že romantiku našich hradů postrádá. Při procházce městem jsme narazili na ve Finsku častý pomník atleta Paava Nurmiho (**Paavo Nurmi**; 1897-1973) a také na pomník finského reformátora, spisovatele a tvůrce spisovné finštiny **Mikaela Agricoly** (1510-1557), původně římskokatolického biskupa v Turku, který se oženil a stal se prvním finským luterským biskupem. Z Turku jsme pokračovali do finského vnitrozemí, kolem předměstí Nokia, známého výrobou mobilních telefonů, jsme dojeli do **Tampere**, kde jsme v pravoslavném kostele získali informaci o biskupu P. Johanesovi, dávném příteli tatínka Mojmíra, navštívili i zrovna opravovanou luterskou katedrálu a mimo centrum viděli veliký a velkolepý betonový luterský kostel.

Betonový kostel v Tampere

Z Tampere jsme pokračovali do Kuopia (**Kuopio**), kde jsme nejdříve se nám z rozhledny na kopci Puijo naskytl pohled na typickou finskou krajinu, pokrytou z velké části jezery a mezi nimi lesy. Bylo to zcela v souladu s dojmem z cesty, během níž jsme se nejednou s celým autobusem přepravovali přes jezero. V Kuopiu jsme se ubytovali a večer navštívili v luterském kostele koncert. Všechny noclehy na zájezdech jsme měli v dvouúžkových pokojích, často se samostatným příslušenstvím, zde bylo jedno příslušenství pro dvojici pokojů, která měla společnou předsíňku, do níž se vcházelo z jakési pavlače.

Pro mne se Kuopio (62° 54') stalo mým "nejsevernějším místem", jímž dosud byl dánský Brønderslev (cca 57°); netušil jsem ovšem, že za rok bude o nějakou tu minutu překonáno norským městem Åndalsnes. Evinčina Snåsa (64° 13') ovšem ani r. 2007 překonána nebyla.

Další den jsme ještě navštívili v Kuopiu trh a pokračovali odtud do pravoslavného kláštera ve Novém Valamu (**Uusi Valamo**; odešli sem r. 1939 mniši ze Starého Valama, které je v Rusku na Ladožském jezeře; dnes je zde centrum finského pravoslaví), dále pak do **Savonlinny** s mohutným hradem **Olavinlinna** a s největším dřevěným kostelem na světě v osadě **Kerimäki**, a odtud do **Punkaharju**, kde jsme byli pro další noc ubytováni v dvoupokojové chatičce na břehu jezera. Ubytování v příjemném přírodním prostředí poskytlo milou příležitost k popovídání s Alenkou a Zdeňkem Pláškovými, kteří ovšem bydlili v jiné chatičce, a také ke skvělému vykoupaní v jezeře, jehož voda byla teplejší než jsme očekávali.

Před Olavinlinnou

Kerimäki, dřevěný kostel

Z Punkaharju jsme jeli do **Imatry** se zajímavým kostelem *Tří křížů* od významného finského architekta Alvara Aalta (**Alvar Alto**, 1898-1976) a přehradou, z níž vypouštěná voda protéká úzkou skalní průrvou. Cestou mezi Punkaharju a Imatrou jsme se hodně přiblížili k ruské hranici a někde na ní leží pro nás oba náš "nejvýchodnější bod".

Kamna ← Kerimäki, interiér dřevěného kostela

Z Imatry jsme už zamířili do finského hlavního města **Helsinek**, kde jsme se nejdříve zastavili u známého **Sibeliova pomníku**. Nadchl nás moderní **skalní kostel**, zvenku zcela nenápadný, avšak uvnitř nesmírně krásný a působivý. Navštívili jsme jak pravoslavnou, tak luterskou katedrálu, v níž zrovna končila svatební obřad a svatebčané měli za auto přivázaný jakýsi hodně rámusivý "ocásek" (asi z plechovek). Ve Finsku je částečná prohibice, nicméně když se Finové do toho dají, tak dovedou pěkně řídit. A noc ze soboty na neděli takovou příležitostí byla. Byli jsme ubytováni v centru Helsinek v hotelu Seurahuone, který ve svých slavných dobách sloužil honoraci od ruského carského dvora. Bydlelo se tam krásně, ale asi přece nebyl úplně v souladu s dnešními představami. Příslušenství s vanou jsme ovšem u pokoje měli. myslím, že to bylo ze všech ubytování na zájezdech to nejlepší. Ráno jsme se šli projít k blízkému hlavnímu nádraží a ulice byly výrazně poznamenány tím, že v noci sloužily lidem, již o sobě moc nevěděli.

Exteriér → Skalní kostel → Interiér

Z Helsinek jsme vyjeli lodí na pevnostní ostrov **Suomenlinna**; zajímavá byla nejen prohlídka ostrova, nýbrž i výhledy z lodi, především na Helsinky s dominantními dvěma zmíněnými katedrálami. Při návratu jsme zažili pořádný liják!

Měli jsme možnost se po Helsinkách projít a na závěr jsme autobusem zajeli na helsinský olympijský stadión, kde jsme z věže měli panoramatický pohled na celou finskou metropoli.

Cesta mezi Helsinkami a Stockholmem je o hodně delší než mezi Stockholmem a Turku, a tak jsme na loď nastupovali už někdy v pozdním odpoledni. Loď byla téhož typu jako při předchozím trajektu, opět jsme měli svou malou kajutu bez oken. Dřívější odjezd umožnil lépe si prožít posezení v lodní restauraci, kde jsme seděli i s některými Evinčinými kolegy ze školy. Ráno jsem se zájmem pozoroval švédské pobřeží lemované malými, zpravidla obydlými ostrůvky. A příjemným zpestřením cesty bylo i potkávání lodí.

Pondělí bylo věnováno **Stockholmu**. Byli jsme v oblasti Královského paláce, před nímž stála stráž vyjadřující nervózním podupáváním nelibost nad přibližováním ředitele RNDr. Františka Kopeckého k čáře, za niž veřejnost nesměla, dále jsme navštívili půvabné Staré Město (**Gamla Stan**), několik kostelů, radnici, v níž se udílí většina Nobelových cen a další místa. K večeru jsme odjeli do **Norrköpingu** do hotelu, abychom další den pokračovali po jihovýchodním pobřeží Švédska do Trelleborgu na trajekt. V Norrköpingu naši pozornost zaujaly na trávníku uvnitř ulice rostoucí velké žampióny.

Posledními zastaveními ve Švédsku byly **Kalmár**, kde kromě rozlehlého vodního hradu s mohutným opevněním nás zaujal místní hřbitov (porovnávat hřbitovy v různých zemích a oblastech je obecně zajímavé), a konečně pevnostní město **Karlskrona**, kde Evi jako suvenýr babičce a Radunce koupila látku s rybičkami na prostírání. A bylo jí dost, takže i nám zbyla vzpomínka na poslední zastávku ve Švédsku.

V pondělí večer jsme v Trelleborgu nasedli na trajekt a opět jen s místem k sezení ve společném prostoru odjeli Do Rostocku a odtud autobusem do Prahy; pro zpestření cesty jsme jeli přes centrum **Drážďan**, abychom viděli změny, k nimž tam po spojení Německa došlo.

S ubytováním byly spojeny snídaně příjemnou formou švédského stolu, a (asi ne vždy) i večeře. Společnost Evinčiných kolegyň a kolegů byla příjemná, nicméně většinou jsme byli s Evi ve dvou, případně ještě s Alenkou a Zdeňkem Pláškovými. Velice rád jsem se tam sešel s Aničkou a Františkem Kopeckými. František chodil o francouzských holích a úžasně to zvládal, dokonce i strmá schodiště v Olavinlinně.

Byl jsem moc rád, že jsem se zájezdu zúčastnil. Avšak že se poznávací zájezdy do ciziny stanou naší jedno desetiletí výrazně přesahující prázdninovou praxí, na to jsem po návratu ještě nepomyslel.

Praha, leden 2022